

209438
55

M. sorozat, 2. szám

MESE AZ ARANYKAKASRÓL

A SZOVJET EREDETI NYOMÁN

KIADJA
A NÉPMŰVELÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI OSZTÁLYA

BUDAPEST, 1950

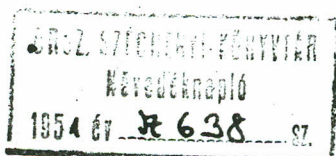
T U D N I V A L Ó K

A BESZÉLŐ KÉPEK előadásszövegeit és filmdiasorozatait az illetékes megyei tanács népművelési alosztálya díjtalanul kölcsönzi. Az odaszállítás költségei a kölcsönző hivatalt, a visszaszállítás költségei a kölcsönvevőt terhelik. Közérdek, hogy a szövegkönyveket és a filmdiasorozatokat felhasználásuk után azonnal visszaküldjük a Megyei Tanács Népművelési Alosztály címére. A kölcsönzött előadásszövegekért és diasorozatokért a kölcsönvevő hivatal anyagi felelősséggel tartozik. A szöveget változtatni (áthúzni stb.) nem szabad, különösen kíméljük a filmdiasorozatokat a karcolástól.

A vetítettképes előadásokkal kapcsolatos tapasztalatok, indítványok és észrevételek közlését a Népművelési Minisztérium VI. főosztálya (Budapest, V., Báthory-u. 10. V. em.) bárkitől köszönettel veszi.

Az 1949—50. oktatási évadban megjelent vetítettképes előadásszövegek és filmdiasorozatok címjegyzéke a füzet borítólapjának hátsó oldalán található.

Ennek az előadásnak a szövegét és képanyagát szovjet eredeti nyomán a Népművelési Minisztérium Oktatási Osztálya állította össze.

209438

Mese az aranykakasról

PUSKIN VERSE

Rajzolta: N. Kutlinszkogó

Szerkesztette: V. Gurevics

Készítette a moszkvai Diafilm-gyár 1949-ben
Oroszból fordította: Trencsényi-Waldapfel Imre

1. Messze Seholsincs országban,
A hetedik császárságban
2. Élt egy híres cár, Dadon.
3. Harcias volt ő nagyon,
Amíg ő volt fiatal,
S diadalt ért diadal.
4. Hanem aztán vénségére
Vágyott már a pihenésre,
Háborúból már elég volt;
5. Csakhogy most a jó szomszédok
Zaklatták az öreget
S pihenni nem lehetett.
6. Hogy megvédje a hatalmát,
Támadástól birodalmát,
Az országhatárokat,
Katonát tartatott sokat.
7. De bár fejét le se hajtja,
Hiába virraszt a vajda:
Ellenséget délről várnak,
Hát kelet nagy haddal támad,

8. Ha ünnepük ünnepelnék,
Tengerről jön gonosz vendég,
Dadont emészti a gond,
Már aludni sem tudott.
De már élni sem volt kedve!
9. Még utószor elcsüggedve
Egy bölcs jóst kérdez ki mostan,
Aki lát a csillagokban.
Küldi érte gyorsfutárját,
10. Megjön az, cipelve zsákját,
S ugyan mit rejt az a zsák?
Aranytollú kakasát.
11. „Itt van“: — szól — „e kakaska,
Ültesd fel jó magasra,
S az én aranykakasom
Hű őrződ lesz majd, tudom.
12. Míg béke van köröskörű,
Addig ő is nyugodtan ül.
13. De amikor tégedet
Bármily veszély fenyeget,
Ellenség és háború,
Derűre nem várt ború,
Nosza, kakasom se rest,
A taraja nőni kezd,
Néped felkukorékolja,
Mintha kicserélték volna.“
14. Hálás volt a cár ezért,
Aranyhegyeket ígért:
15. „Ez már aztán az ajándék“
— Mondta és csupa jó szándék —
„Kívánságod bármi lesz,
Megteszem, nyugodt lehetsz.“

16. És a kakas attól fogva
Vigyázott a határokra,
17. A magasban üldögélt,
S megérezve a veszélyt,
Hűségesen felébredt
S ébresztette a népet
Lármásan: „Kikeriki!
Aki legény, gátra ki!“
18. Nem is mert azontúl senki
A cárral hadat viselni,
Mivel a határokon
Ilyen őrt tartott Dadon.
19. Eltelt egy év, jött a másik,
A kakas békén tanyázik,
Amíg egyszer Dadon cárra
Ráijeszt megint a lárma.
20. „Hívunk téged, népünk atyja!“
— Így kiáltozott a vajda, —
„Baj van, uram, ébredezz!“
21. „No ugyan, mi lehet ez?
— Dadon ásitozva kérde. —
„Hogy baj volna? És miféle?“
22. A vajda rémülten fújja:
„Meggzóla't a kakas újra,
És a várost felzavarta.“
23. Kinéz a cár — a kakaska
Forgolódva arra-erre,
Nyugtalanul néz keletre.
24. „Késlekedni nem lehet,
Lóra gyorsan emberek!“
Hadat küld kelet fele,
S nagyobbik fiát vele.

25. Kakas erre elpihent,
A cár is aludni ment.
Így töltöttek el nyolc napot,
S a cár semmi hírt nem kapott.
Mevolt-e az ütközet?
— Senki semmit nem jelent.
26. S megszólal a kakas megint,
A cár gyorsan rendelkezik.
Új csapattal kisebb fia:
Bátyjához kell indulnia.
27. Megnyugszik most a kakaska,
De a várost gond zaklatja,
Megint teljes nyolc napig
A hírt hiába lesik.
28. S halják megint a kakast,
S áll a harmadik csapat,
Ezt a cár maga vezeti
— Segítsen Szent Illés neki.
29. Éjjel-nappal megy a sereg,
Megpihenniök nem lehet.
Sem csatára, sem táborra,
De még egy árva sírdombra
Sem talált sehoh Dadon,
Csodálkozott is nagyon.
30. Megint eltelt nyolc nap így
S eljutottak egy hegyig.
31. Hát a nagy hegy magasában
Selyemsátor áll magában.
32. Mélységes csend körülötte
És alatta lenn a völgybe
A megvert sereg hevert...
33. Dadon cár odasiet,

34. S szörnyű, mit kell látnia!
Köztük fekszik két fia,
Vesztve páncélt, sisakot,
S mind a két fiú halott,
Egyikben a másik kardja.
35. A lovaik ott kicsapva
Kószáltak a vérnyomon,
Széttaposott pázsiton...
36. Kiált a cár: „Jaj, nekem!
Mivé lett két gyermekem!
Két szép sólymom törbecsalva,
Lennék bár magam is halva!“
37. Jajtól visszhangos a környék,
Mind az ő siralmát nyögték,
A völgy mélye, a hegy keble
S megrázkódtak
38. és egyszerre
Nyílt a sátor s ifjú nő:
Tündéresszony lép elő,
Mint hajnali fényzőn,
S a cárnak halkán köszön.
39. Mint a napra éjmadár,
Vaksin pislog rá a cár,
S míg szemét reá mereszti,
Két halott fiát felejtí.
40. Az meg csábítón nevet
S Dadon előtt hajt fejet
És szelíden kézenfogva
Bevezeti a sátorba.
41. Asztal mellé ülteti,
Sok jóval vendégeli,
S hogy az utat kipihenje,

Fekteti lány kerevetre,
Kiszolgálja, lesi kedvét,
Boldogságban telt el egy hét,
Míg tartott a bűvölet,
Dadon ott ivott-evett.

42. Hanem ez is elmuít végül
És Dadon cár hazakészül,
Indul vitéz serege
S a tündéresszony vele.

43. A hír mindent fölmagasztal,
Igazat a nem igazsal,
Míg a székvároshoz ért,
Tódult eléje a nép.

44. Kocsijára kapaszkodtak
És Dadonhoz furakodtak,
Őt s a tündérnőt fogadták.

45. S a tömegben a cár kit lát?
Turbán símul ősz hajára,
S mint hattyú, lengő szakála
— Őt, a csillaglátó bölcsét.

46. „Bölcs atyám, hadd üdvözöllek!“
— Mondja a cár. — „Lépj közel,
S mit kívánsz, mond gyorsan el.“

47. „Cár“ — a csillaglátó mondja —
„Jelentkezem jutalomra.
Emlékszel még? Megígérted,
Azért, amit tettem érted,
Akármit kívánhatok,
Tőlem meg nem tagadod.

48. Hát e nőt add nekem át,
Tündérek nagyasszonyát...“

49. De elképedt erre már
S „még mit nem?“ — felelt a cár.
„Ördög bújt talán beléd,
Bolondra vall e beszéd.
Még mit nem vettél fejedbe?“
50. Emlékszem az ígéretre,
De mindennek van határa.
Miért veted szemed e lányra?
Nem tudnád, hogy ki vagyok?
51. Neked mindent megadok,
Kincset, nemes urak rangját,
Istállóból cári kancát,
Fele királyságomat.“ —
52. „Nekem semmi mást ne adj,
Csak e nőt add nekem át,
Tündérek nagyasszonyát“,
— A bölcs ember így felelt.
53. S a cár: „Nézd a szemtelent!
Nem kapsz semmit, majd a végén,
S még örülsz, ha mehetsz békén,
Hordd el magad, míg lehet;
Vigyétek az öreget!“
54. Szólna még az joga mellett,
De a cárral ki perelhet?
Botját fogta rá a zsarnok,
Az öreg hátrahanyatlott.
És a páróját kiadta.
55. Állt a város, megriadva,
De kacagott a leány,
A bűntől sem fél talán,
A cár, bár nyugalma fogy,
Még reánéz s mosolyog,

56. S azzal a városba indul...

57. S ím, harangszó halkan kondul,
S látja egész város népe:
Örhelyéről cár elébe
Száll a kakas hirtelen

58. S a fejbúbján terem,
Csőrét homlokába vágja

59. S elrepül, de kocsijából
Zsárnok Dadon kibukott,
Felnyög és máris halott.
Tündéresszony elszalad,
Híre-hamva se marad.

60. Meseszó: hazudik az,
De amit tanít, igaz.

Vége.

A „Beszélő Képek“ 1949—1950. oktatási évadban megjelent előadásszövegeinek és filmdiasorozatainak címjegyzéke.

Szabad Föld Téli Esték:

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom (Sz.—1. sz.)

Képek a szovjet kolhozok életéből (Sz.—2. sz.)

Szovjetunió, a béke őre (Sz.—3. sz.)

Sztálin élete (Sz.—4. sz.)

Moszkva felé tekint a világ (Sz.—5. sz.)

A szovjet falu kultúrélete (Sz.—6. sz.)

Felszabadult ország — felszabadult nép (Sz.—8. sz.)

Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásár
(Sz.—9. sz.)

Aratás a nagyszénási „Dózsa“ termelőszövetkezetben
(Sz.—10. sz.)

Boldog jövőnk — ötéves tervünk (Sz.—11. sz.)

800 millió ember a békéért (Sz.—12. sz.)

A koreai nép harca a szabadságért (Sz.—13. sz.)

Második parasztküldöttségünk útja a Szovjetunióban (Sz.—14. sz.)

Képek néphadseregünk életéből (Sz.—15. sz.)

Faekétől a traktorig (Sz.—16. sz.)

Természettudományi:

A csillagos ég (T.—1. sz.)

Az állattenyésztés új útjai (T.—2. sz.)

Micsurin a természet nagy átalakítója (T.—3. sz.)

Művészeti:

A szovjet festőművészet (M.—1. sz.) (Színes üvegdiapozitív.)

Mese az aranykakasról (M.—2. sz.)

Híradó:

Győr-Sopron-, Hajdú-Bihar-, Pest-, Veszprém-, Zala-megyei híradó (H.—1. sz.)

Felelős kiadó: Szántó Miklós.

Budapesti Szikra Nyomda, V., Honvéd-utca 10.

Felelős vezető: Radnóti Károly.